

AN DER EVAKUATION.

Datt mir Schefflänger grouss Hëllef an Ennerstetzung vu säitens deene Geméngewerwaltongen an deene Bierger wou mir während 8-10 Wochen Evakuatioun erhale a kritt hun, dat soll an dierf nët vergiess sin a gin. d'Evakuatioun wor fir déi Schefflänger eng schwéier Zäit, eng Zäit vu Baangen, Hoffen a Verlaangeren. D'Maansleit haten keng Aarbecht, keng Pei, kee Verdéngst. Deen eenzege Verdéngst deen de Mann oder d'Fra an d'Hänn kritt huet wor d'Stempelgeld a soss näischt, an dat erspuerte Geld wor séier verdunn an opgebraucht. Alles, jidvereen huet sech Suerge, Gedanke gemacht, huet gebaankt, gehofft, sech gefrot wái geet et virun, wái geet et weider wéini kënne mir nees heem ?

Et wor de 7-8te Juli 1940 wái d'Uerder komm ass Scheffläng ass fräi, alles kann erëm heem, du ass endlech ee Wonsch an Erfüllong gaang wou déi Schefflänger Bierger sou lang gehofft an gewaart haten.

D O H E E M .

d'Schefflänger Bierger, grouss an kleng, woren frou zefridden an glécklech er'em doheem ze sin. D'Schefflänger Bierger haten hier Uertschaft, Haiser, Wunnéngé propper an nett verlooss, mä wái hu si alles erëm fond a gesin. Alles wat si durch Aarbecht, Schweess zesumme gespuert haten, woor zum gréissten Deel verknascht, verdréckst an zerstéiert, an den Zëmmeren lung alles dorueter wái Hee a Strei. d'Wunnéngen, d'Zëmmer, de Späicher de Keller alles durchwullt, alles op der Kopp, d'Schief woren ausgepl'ennert. Tierangen eraus gerappt, d'Telleren an d'Tase gebrach asw... villès wor gestuel, verschwonn, verschleeft. Traureg awer wouer., iwwerall Dreck, Knascht, Stéps a Gestank, Amaachglieser mat Uebst, Geméis, Gebäsglieser gebrach, zerstéiert huet dat misse sin ? woufir dat alles ? Woren dat Menschen oder Schwäin, woren dat déi Wëll oder déi Nei Härerass ? Nodeem d'Preisen, d'Hitlertruppen eist Ländchen iwwerfall, vergewaltigt, besat haten, sech als Här a Meeschter opgefouert hun, wái dun déi Giel, brong Nazibonzen d'Letzebuerger Preisen a Verréider hier Kuarten op

den D'ësch geluecht hun, du ass am ganze Land Graul, Haass a Misstrauen géint d'Nazi Hitlerdäitschland opkomm an ëmmer mei grouss gin sou och zou Scheffläng. Kaum aus der Evakuatioun zeréck hu verschidde Schefflänger: Albert Wingert, Profant W, Arenddorf R, Doffing J. asw.. sech zesumme fond an hun d'Widderstandsgrupp ALWERAGE gegrënnt., a weiderhin wor nach eng Resistenzbewegung, déi sech Kommunistesch Kampfgrupp genannt huet, et woren dat: Adamy Valy, Haas Pir, Diderich Hein, Steinmetz Léo, Felten Jacques, Wolter Willy asw.. Duurch Verrot gouf am Juli 1942 den Albert Wingert a en Déel vu séngen Mataarbechter wéi och d'Kapfgrupp duurch d'Gestapo verhaftt a festgesat, a spéider no Hinzert verschléeft. Déi zwou Resistenzbewegungen hun duurch hir Resistenz hire Patriotismus, hir H'ëllef, Propaganda, verdeelen vun Zeiðongen, Flugziedelen, Photoen, Sabotagen a Spionage eng séier gross Roll an der Entwécklong vun der Lëtzebuerger Resistenz bäigedroen., den Arenddorf Raymond an den Adamy Vali hun hiert Liewen am K.Z. fir hire Patriotismus verluer

Et wor am September 1940 wéi zu Scheffläng an der Ellerstrooss op No.11 am Haus Parasch Fraas., vu 6 Patrioten d'Resistenz Organisatioun R.L. (roude Léw)gegrënnt gin ass. D'Grënner vun deser Organisatioun woren folgend Persounen: Braun Jäng, Haas Jäng, Parasch Fraas, Pir Roden, Madame Parasch Fraas an d'Madame Haas Jäng. Sectioun R.L. Scheffläng, wor an ass déi eenzeg Widderstandsorganisatioun am Land, wou zwou Damme Matgrënner bei esou énger Aktioun waren.

D'Madame Parasch Fraas an d'Madame Jäng Haas woren Patrioten par excellence, woren Widderstandskämpfer no. 1. Vun desen Grennongsmitglieder sin nach zwou Persounen um Liewen. Wéi du spéiderhin de Kontakt mat Komeroden aus der L.R.L. Déifferdang zoustane komm ass, do ass aus dem R.L. een L.R.L. entstanen., dat wëllt soen, letzebuerger roude léiw = R.L. d'L.R.L. Scheffläng wor eng matden éischten, beschten organiséierte Widderstands Bewegung aus dem Land an huet an der Nazizäit 1940-1945 séier grouss, vill a gutt Aarbecht geleescht gemaach

De Sënn an den Zweck seitens dëser Organisatioun wor sech voll a ganz anzesetzen. fir Fräihet, Recht a Fridde, mat Gëngenpropaganda, Sabotage asw., de Preisen, den Naziën entgéint ze wierken. Allen deenendéi durch d'Killerbarbaren a Misär wéi Ungleck geroden sin, ze hëllef, ze ennerstëtzen a bäizestoen. Mat gréisster Virsicht, Iwwerleongen, Emsicht sin déi Verantwortlech seitens der Organisatioun virgaang an hun och esou gehandelt. Devise wor, kucken, lauschteren, héieren, stomm wéi e Fësch, verschwige wéi eng Auster a schlaue wéi e Fuuss, datt dat sech belount huet an och bezuelt gemaach huet, huet sech am Laaf vun der Zäit bewisen, an de Naziën, de Gielen, de Brongen wéi der Hitlerarméi, munnech Streech wéi Schlaag versat a gin. Lues a lues as d'L.R.L. Scheffleng ëmmer méi grouss gin an huet u Mëmberen zougeholl an ass ëmmer méi stark a aktiv gin. D'Aarbechte seitens der Organisatioun woren d'Hierstellen vu Fotoën vun eiser Grande-Duchesse Charlotte a vum Prënz Jean., vu Lëtzebuerger Geldschäiner, der Gëllefra asw... Ophänke vun dem Lëtzebuerger Fuendel, Verdeelen vu Flugblieder, Ziedelen, desweideren sin Emblëemer gemach gin, wéi Spéngelen, Wopen Réng, Häerzer, Krawattenodelen asw.. alles aus Lëtzebuerger 2 a 5 Sou, 5 a 10 Frangstécker. A vun dem Resistenzler Jäng Haas as e Gedicht gemaach gin esou wéi verdeelt. (De roude Léiw. 1941.)

Den Drock seitens de Naziën gët ëmmer méi grouss a méi ueereg, mat alle Mettele g'et versicht d'Lëtzebuerger kleng a gefügeg ze man. Dag fir Daggëtt Populatioun gehetzt, gejot, schikanéiert a provoziert., d'Paroll seitens de Naziën, Gestapo, SS an SA ass: willst du nicht mein Bruder oder mit mir sein, so wirst du vernichtet, oder wir schlagen dir den Schädel ein. Propaganda, Gewalt, Ennerdréckong, Zwang, Schikanen, Veruerdmongen woren d'ABC vun den Naziären., nët genuch datt si d'Gëllefra demoléiert, den Adler vun Duelem gestuel hun. D'Lëtzebuerger Meedercher a Jongen an den R.A.D. gepresst, eis fräiwëlleg Coppanie no Däitschland verschleeft, Fraen a Meedercher gezwongen hun schaffen ze goen. Männer a Jongen no Däitschland dienstverpflicht, eis Sprooch a Lidder verbueden, eis Lëtzebuerger Geldscheiner verbrant hun asw., asw...

De Graul, Haass, Widderstand géint Nazidäitschland a géint déi lëtzebuerger Verréider, déi fir Judasloun d'Hémecht verrodén hun ass ëmmer méi grouss gin an huet Dag zu Dag zougeholl. Trotz Drock Spetzelei, aner Mesüeren, Verrod, Verhaftongen, Émsidelong, Prisong, KZ asw... ass d'Resistenz am Ländche viru gefouert gin an och esou bei der Widderstandsgrupp L.R.L. Scheffläng.

Mat Émsicht, Mutt, Energie a Courage ass de Schefflänger Resistenzler Madame Haas-Keisser, Camille Kayser an Haas Jäng gelonge mat inlännesche ewéi auslännesche Resistenzler Kontakt ze kréien anmat hinnen aktiv ze schaffen. Dat dëss Kontakter vun grousser Wichtigkeet a Bedäitong waren, huet sech spéiderhin bewisen an wouer gemaacht.

Propaganda, Vernichtongs an Doudesmachinerie vun Nazidäitschland leeft iwwerall op Heichtouren, Émsidelong a Verhaftongen stin op der Dagesuerdnong. KZ.-a d'Prisonge fëlle sech vun Stonn zu Stonn mat gudde Patrioten... D'Joer 1942 ass fir déi Schefflänger Resistenzler a séng Bierger vun Angscht, Schrecken Qual a Gewalt. Durch Verrod a Spitzel gët d'Widderstandsgrupp ALWERAGE an de Grupp K.K. vun der Gestapo am Juni-Juli ze soe ganz opgeriwwen a verhaft, bis op e puer déi sech dem Zougrëff ëntzéie konnten. Aus Protest géint Veruerdnong vum Gauleiter Simon (allgemeine Wehrpflicht für Luxemburg) leën d'Aarbechter op Wierk Scheffläng d'Aabecht nidder.

En Acte de Résistance seitens den Aarbechter vun dem Wierk Scheffläng, en acte deen d'ganz Welt ophéieren gelooss an an Erstaune gesat huet. De klengen Zwerg Lëtzebuerg géint de Goliath Nazidäitschland. Et ass den 31. August 1942 wéi owes ëm 6 Auer den Aarbechter Adam Hans, de Bier (Tuut) op Wierk Scheffläng haule geloss huet, an zwar aus Protest géint dem Gauleiter Gustav Simon séng Veruerdnongen., hun d'Aarbechter d'Aabecht niddergeluecht an d'Scholz verlooss. Et war e Protest géint Tyrannei Diktatur. Kee Lëtzebuerger an d'Däitsch Wehrmacht, kee Lëtzebuerger Jong an déi verhaasste preisech Uniform. d'Lëtzebuerger Jongen dierfen nett fir Nazidäitschland verbludden, si si kee Kanounefudder. Eis Jongen dierfen nett fir en Hitlerstaat geschluecht a gemuert gin.

Mat alle Mettelen déi d'Nazischergeren an d'Gestapo zur Hand haten hu si gebrauch gemaach, hu mat Gummikneppel, Liederbaatsch, Fareschwanz, mat Fouss a Fauscht d'Aarbechter bluddeg geschloën a schickanéiert e groussen Deel vun den Aarbechter koum an e KZ, Prisong oder Lager. Den Aarbechter Adam Hans gouf zum Doud veruerteelt a gekäppt ewéi och den Aarbechter Biren Eugène e gouggzu Hinzert erschoss.

d'Madame Adam, d'Madame Biren si mat hire Kanner no Däitschland verschleeft gin. Ps: dëse Streik (Grève) op Wierk Scheffläng wor eng actioun vu Patriotismus en acte de résistance deen nëmmen an eleng duurch d'Aarbechter erfollegt an ausgeféiert gin ass. Ouni Erbaarmen an ouni Gnod, rücksichtlos gin d'Menscherechter zerstéiert a mat Féiss getrëppelt, an dat alles fir "Führer, Volk und Vaterland " , et ass den Oktober 1940 wéi déi iescht Jongen agezu gin.